

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: fi.fma.b@regeringskansliet.se

2023-04-14
LM2023/000374

Yttrande över betänkandet En ny statistik över hushållens tillgångar och skulder (SOU 2022:5 I)

Finansdepartementets diarienummer Fi2022/03071

Lantmäteriet ställer sig positivt till förslaget att inrätta ett nytt statistikområde med SCB som den statistikansvariga myndigheten.

Lantmäteriet har i yttrandet uttalat sig i de delar som berör Lantmäteriet.

Lantmäteriets synpunkter

LEVERANSER

Lantmäteriet har omfattande leveranser till SCB varje vecka. Lantmäteriet levererar redan nu efterfrågade uppgifter till SCB med undantag för inteckningar, fastighetstaxering samt bostadsrättsuppgifter.

UPPGIFTER FRÅN LANTMÄTERIET

Fastighetsnummer (avsnitt 6.3)

Begreppet fastighetsnummer är på väg att fasas ut och därför föredrar Lantmäteriet att fastigheterna endast identifieras genom fastighetsbeteckning och objektidentitet (UUID).

Fastighetstaxeringsuppgifter (avsnitt 6.3)

SCB erhåller fastighetstaxeringsuppgifter från Skatteverket för andra statistiska ändamål och därför bör inte dessa uppgifter ingå i leveransen från Lantmäteriet.

Distrikt (avsnitt 6.3)

Distrikt är inte en administrativ indelning och ingår därför inte i fastighetsregistret. Fastigheters distriktstillhörighet tillhandahålls idag till SCB. I kommande produktutbud för fastigheter kommer inte distriktstillhörighet redovisas. Lantmäteriets beslut att inte tillhandahålla fastigheters

distriktstillhörighet grundar sig i att Lantmäteriet endast finner författningsstöd att redovisa distriktstillhörighet för belägenhetsadressen. Detta för Skatteverkets folkbokföring (4 § Förordning (2015:493) om distrikt).

Däremot finns ett kartsnitt och en direktåtkomsttjänst att tillgå där distriktsindelningen redovisas. Med hjälp av dessa och fastigheternas koordinater kan fastigheternas distriktstillhörighet bestämmas. Ska SCB koppla fastigheter till distrikt måste dessa metoder och tjänster användas.

Totalt belopp avseende inteckningar (avsnitt 6.3)

Lantmäteriet instämmer i bedömningen att i vilken grad en fastighet eller tomträtt är intecknad och därmed kan utgöra säkerhet för ett lån, är av betydelse för en fullgod bild över hushållens tillgångar och skulder. Om statistiken ska spegla skuldsättning i förhållande till uttagna pantbrev behövs uppgifter om totalt inteckningsbelopp. Lantmäteriet har dock svårigheter att leverera uppgift om totalt inteckningsbelopp eftersom detta inte är ett attribut som Lantmäteriet lagrar. Det totala inteckningsbeloppet räknas enbart ut vid presentation i olika tjänster. Detta är mycket komplext eftersom inteckningarna kan förekomma i olika valutor, gälla i flera fastigheter m.m. Man kan därför inte bara enkelt summera inteckningsbeloppen. Komplexiteten i beräkningarna medför en risk för felaktigheter och missvisande statistik.

Summan av inteckningar behöver inte motsvara aktuell belåningsgrad.

Taxerade ägares personnummer (avsnitt 6.3)

Lantmäteriet anser att utredningens definition av hushåll bör förtydligas. Den nuvarande beskrivningen framstår som något otydlig vilket har lett till viss osäkerhet i detta remissyttrande. Enligt vår uppfattning är avsikten att statistiken för hushåll i Sverige ska bygga på folkbokföringen. Ett hushåll består i sådant fall av personer som är folkbokförda i samma bostad. Dessa uppgifter har inte Lantmäteriet. Lantmäteriet har däremot uppgifter om lagfarna ägare till fastigheter.

Den föreslagna informationsskyldigheten omfattar i flera avseenden personnummer. Alla fastighetsägare har dock inte något personnummer. I ett flertal bestämmelser i förordningen om fastighetsregister (2000:30) anges att personnummer ska anges i fastighetsregistret, om sådant finns. Enligt vår bedömning framstår det som oklart om det endast är information om ägare med personnummer som ska omfattas av statistik avseende hushållens tillgångar. För de fall informationsskyldigheten även ska omfatta personer utan personnummer, vore det önskvärt om detta förtydligas. Det skulle dock innebära att statistiken även kommer omfatta fastigheter som ägs av personer som inte är folkbokförda i Sverige.

Det föreslås att uppgift om taxerad ägare bör användas för att knyta en viss fastighet eller tomträtt till den aktuella individen, dvs. ett visst personnummer, och därigenom också ett hushåll. Av utredningen framgår att taxerad ägare i de flesta fall är detsamma som lagfaren ägare.

Lantmäteriet anser att det bör utredas ytterligare om statistiken ska avse ett taxerat ägande, inskrivet ägande eller en kombination. En aspekt som inte

har behandlas i utredningen är att uppgifternas aktualitet torde skilja sig åt. Information om beviljad lagfart respektive inskrivet tomträttsinnehav uppdateras löpande i fastighetsregistret. Det taxerade ägandet är däremot förenat med en eftersläpning. Ett inskrivet ägande skulle således ge en mer uppdaterad och rättvisande bild av ägandet.

Om statistiken ska avse ett inskrivet ägande bör det dock förtydligas att statistiken ska avse inskrivna tomträttsinnehavare i de fall fastigheten är upplåten med tomträtt. En nackdel med att utgå från det inskrivna ägandet är att det inte omfattar byggnad på ofri grund.

Bostadsyta (avsnitt 6.3)

Bostadsyta kan också vara komplicerat att beräkna utifrån fastighetsregistrets taxeringsdel. Bostadsyta redovisas per värderingsenhet (oftast en byggnad när det gäller småhus) men det kan finnas flera för varje taxeringsenhet. En taxeringsenhet kan i sin tur bestå av flera fastigheter (samtaxering) eller vara ett hus på ofri grund. I många fall finns alltså ingen 1:1-koppling mellan fastighet och bostadsyta.

FORM FÖR ÖVERFÖRINGEN

Lantmäteriet emotser en närmare dialog med SCB för att få en så effektiv överföring som möjligt.

BOSTADSRÄTTSREGISTER

Det finns inget politiskt ställningstagande till att utveckla ett bostadsrättsregister och Lantmäteriet har inte fått något uppdrag att driva utvecklingen av ett bostadsrättsregister. Enligt den tidsuppskattning som Lantmäteriet har gjort kommer det att ta 3–5 år att utveckla.

I betänkandet Ett register för alla bostadsrätter (SOU 2022:39) finns förslag till nödvändiga ändringar som gör att uppgifter kan hämtas från lägenhetsregistret.

KOSTNADER FÖR LEVERANSER

Befintliga rutiner för leveranser till SCB är riksuttag och då detta endast ska avse hushållen (privatpersoner) så krävs särskilda urvalskörningar som kräver utvecklings- och testresurser. Att leverera inteckningar skulle bli tunga körningar som också kräver nya resurser. Motsvarande leveranser från ett eventuellt kommande bostadsrättsregister skulle med största sannolikhet också innebära särskilda bearbetningar för SCB:s räkning med tillkommande kostnader.

Fastighetsinformation finansieras idag huvudsakligen via avgifter från användarna. Lantmäteriet ser dock inte att kostnader för de föreslagna leveranserna till SCB ryms inom befintlig finansieringsform. Finansiering måste därför ses över särskilt och finnas på plats för att Lantmäteriet ska kunna leverera önskad information till SCB.

TIDPLAN

Lantmäteriet anser att en fortsatt dialog är nödvändig för genomförandet enligt utredningens förslag.

Lantmäteriets beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Susanne Ås Sivborg.

I den slutliga handläggningen har även deltagit ställföreträdande generaldirektör Anders Lundquist, enhetschef Dennis Lindén, jurist David Fridh, jurist Anders Axlund, strategichef Per Sörbom, produktchef Niclas Parneborg, geodatahandläggare Janna Eriksson, informationsutvecklare Helene Berglund samt systemförvaltare Anna Ternlund, den sistnämnde föredragande av ärendet.

För Lantmäteriet

Susanne Ås Sivborg